

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

**החלטת הממשלה מס' 3936 –
בלימת ההסתננות הבלתי-חוקית לישראל**

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 02 - 6408240/1

פקס: 02 - 6496103

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: ד"ר גלעד נתן

אישור: ד"ר שירלי אברמי, מנהלת מרכז המחקר והמידע

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

19 בדצמבר 2011

כ"ג בכסלו תשע"ב

מבוא

מסמך זה נכתב לבקשת חבר הכנסת ניצן הורוביץ, יושב-ראש הוועדה לבעיית העובדים הזרים, ונבחנת בו החלטת הממשלה מס' 3936 מ-11 בדצמבר 2011 בנוגע להקמת מתקן משמורת שבו יהיו המסתננים ולבלימת ההסתננות הבלתי-חוקית לישראל.¹

1. רקע

בינואר 2010 נמסר לוועדה המיוחדת לבעיית העובדים הזרים כי ממשלת ישראל פועלת להשלמת ההיערכות לקביעת המדיניות הכוללת בנושא המסתננים וליישומה, ומנכ"ל משרד ראש הממשלה מרכז את פעילות הממשלה בנושא לקראת הגשת הצעת "מחליטים" לממשלה. בתוכנית היתה אמורה להיקבע מדיניות הטיפול בכמה סוגיות, ובהן:²

1. שינוי נוהל הטיפול במבקשי מקלט כדי להסדיר ולקצר את הליך קבלת המעמד.

2. החלטה בסוגיות הנוגעות לאופי שהייתם של המסתננים ומבקשי המקלט בישראל.

בשנים 2010 ו-2011 קיבלה ממשלת ישראל כמה החלטות בנוגע להתמודדות עם תופעת ההסתננות למדינת ישראל:

החלטת הממשלה מס' 1506 מ-14 במרס 2010 עסקה בהקמת מכשול בגבול המערבי עד אמצע שנת 2013.³

החלטת הממשלה מס' 2104 מ-19 ביולי 2010 עסקה בתיקון החוק למניעת הסתננות, בהקמת צוות בין-משרדי לקידום צעדים אופרטיביים לטיפול בתופעת ההסתננות, ובהקמת צוות מצומצם שיציג לממשלה תוכנית לצעדים אופרטיביים שיינקטו נגד מעסיקי מסתננים לא יאוחזר מ-1 בספטמבר 2010.⁴

החלטת הממשלה מס' 2507 מ-28 בנובמבר 2010 עסקה בהקמת מתקן משמורת למסתננים. לפי ההחלטה, המתקן היה אמור להיות מופעל בתוך שישה חודשים מיום קבלת ההחלטה, כלומר במאי 2011. כמו כן, הוטל על רשות האוכלוסין וההגירה לפעול מיום הקמת המתקן נגד מעסיקי מסתננים מגבול מצרים ולהיערך מ-1 בדצמבר 2010 להחזקה במשמורת של כל המסתננים שאפשר להרחיקם עד השלמת הליך הרחקתם מישראל.⁵

מראשית שנת 2011 עד 13 בדצמבר 2011 נכנסו לישראל 14,955 מסתננים מגבול ישראל-מצרים.

¹ אתר משרד ראש הממשלה, [החלטת הממשלה מס' 3936](#), תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

² מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [התמודדות המדינה עם מסתננים ומבקשי מקלט הנכנסים לישראל מגבול מצרים](#), כתיבה: גלעד נתן, 25 בינואר 2011, תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

³ אתר משרד ראש הממשלה, [החלטת הממשלה מס' 1506](#), תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

⁴ שם, [החלטת הממשלה מס' 2104](#), תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

⁵ שם, [החלטת הממשלה מס' 2507](#), תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

טבלה 1. מספר המסתננים ומבקשי המקלט שנכנסו לישראל בשנים האחרונות

שנה	עד סוף 2006	2007	2008	2009	2010	2011 (עד 13 בדצמבר)	סה"כ
מספר המסתננים	1,070	5,005	8,698	4,827	14,735	14,955	49,290

סעיפים חשובים בהחלטות הממשלה הקודמות בנוגע לטיפול בתופעת ההסתננות יושמו רק חלקית עד כה:⁶

לפי החלטת הממשלה מס' 2507 מ-28 בנובמבר 2010⁷ היה המתקן אמור לפעול לא יאוחר משישה חודשים מיום קבלת ההחלטה (עד מאי 2011), אולם בדצמבר 2011 המתקן עדיין בשלבי תכנון בלבד.

הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (תיקון מס' 3 והוראת שעה), התשע"א-2011, נדונה בוועדת הפנים של הכנסת לשם הכנה לקריאה שנייה ושלישית קרוב לשנה וחצי אחרי שהחליטה הממשלה על תיקון החוק. הצעת החוק הועברה למליאה לקריאה שנייה ושלישית בדצמבר 2001.

למרות האמור בהחלטת הממשלה מס' 2104 בדבר אכיפת איסור העסקת מסתננים, האכיפה לא החלה. המדינה עומדת על כך שהעסקתם אינה חוקית, אולם היא התחייבה לבית-המשפט העליון בתשובתה על עתירה בנושא,⁸ שלמרות ההחלטה לא יוחל בנקיטת צעדים ב-1 בספטמבר 2010, אלא לאחר השלמת תהליך ההיערכות לאכיפה וקביעת מדיניות כוללת בנושא המסתננים, כפי שנקבע בהחלטת הממשלה מס' 2507 מ-28 בנובמבר 2010.⁹ לא הוחל בהקמת המתקן, וסביר להניח שהוא לא יושלם לפני המחצית השנייה של שנת 2012.

החלטת הממשלה מס' 3936 עוסקת בכמה נושאים הקשורים בהקמת מתקני שהייה ומשמורת למסתננים שיכנסו לישראל ובבלימת תופעת ההסתננות, אולם כפי שיפורט להלן, אין בה מענה להתמודדות עם האוכלוסייה שכבר הסתננה לישראל ושוהה בה מכוח אשרת שהייה או בהמתנה לקביעת מעמד.

⁶ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [הקמת מתקן למסתננים](#), כתיבה: גלעד נתן, 8 בנובמבר 2011, תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

⁷ אתר משרד ראש הממשלה, [החלטת הממשלה מס' 2507](#), תאריך כניסה: 23 בינואר 2011.

⁸ אתר בית-המשפט העליון, [בג"ץ 6312/10 קו לעובד ואח' נ' הממשלה ושר הפנים](#), תאריך כניסה: 23 בינואר 2011.

⁹ להרחבה ראה: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [אכיפת איסור העסקתם של מסתננים ומבקשי מקלט](#), כתיבה: גלעד נתן, 17 בפברואר 2011, תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

2. החלטת הממשלה מס' 3936 מ-11 בדצמבר 2011¹⁰

1. הקמת מכשול בגבולה המערבי של ישראל:

- א. להטיל על משרד הביטחון להשלים את הקמת המכשול בגבולה המערבי של ישראל בגזרת "עוטף אילת" כך שבסיום כלל העבודות יהיה מכשול פיזי מכרם שלום ועד טאבה.
- ב. הקמת המכשול כולו, לרבות השלמת פרצת עוטף אילת, תסתיים לא יאוחר מיום 31.10.2012.
- ג. המכשול ומאפייניו יהיו זהים לאלה של המקטעים שתוקצבו ובוצעו עד כה ובהתאם למפורט בהחלטת הממשלה מס' 1506 מיום 14.3.10.
- ד. לצורך השלמת המכשול, במהלך שנת 2012 להקצות למשרד הביטחון סכום של 280 מיליוני ש"ח מן המקורות המפורטים בסעיף 7 להלן.
- ה. התקציב כאמור יתוקצב בתוכנית תקציבית נפרדת בתקציב ביטחון על מנת לאפשר לממשלה יכולת מעקב אחר ביצוע המכשול.
- ו. התקציב האמור מהווה מענה תקציבי מלא לכל פעילות הנדרשת למימוש החלטה זו, כולל תקציבי פיתוח, ניסויים, הצטיידות והקמת אמצעים משלימים וכו', המשלימים את תהליך השלמת הקמת המכשול ומהווים חלק בלתי נפרד ממנו.
- ז. הצוות הבין-משרדי שהוקם בהחלטת הממשלה מס' 1506 ימשיך לעקוב אחר ביצוע הקמת המכשול כמפורט בהחלטת הממשלה.

המצב כיום: עד דצמבר 2011 הקמת הגדר בגבול עם מצרים מתקדמת כמתוכנן, והשלמת הגדר אמורה להסתיים אף לפני המועד שנקבע (סוף שנת 2012). עד היום הושלמו כ-65 ק"מ מתוך 240 ק"מ של גדר מלאה, וברוב המקומות האחרים יש מחסומים חלקיים (גדר ישנה; תלתלית; עבודות בנייה).

מהות ההחלטה: הקדמת המועד שנקבע בהחלטת הממשלה מס' 1506 לסיום בניית הגדר והתאמתו להערכת משרד הביטחון בדבר מועד סיום הבנייה; השלמת הקצאת המשאבים לבניית הגדר והחלטה על בניית מכשול פיזי לאורך כל גבול ישראל-מצרים עד סוף אוקטובר 2012.

מטרת ההחלטה: הגדרה של המקורות התקציביים הנדרשים להשלמת הגדר וקביעה סופית של תוואי הגדר.

הערות:

- יש לתת את הדעת על הקשיים האפשריים בהשלמת הגדר באזור עוטף אילת בשל תנאי הקרקע.
- בניית הגדר התקדמה לפי תוכנית העבודה של משרד הביטחון והיתה אמורה להסתיים בסוף שנת 2012 גם לפני קבלת החלטת ממשלה זו.

¹⁰ כל הציטוטים מההחלטה לקוחים מנוסח [החלטת הממשלה](#) שהתפרסם באתר משרד ראש הממשלה, תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

- יש לתת את הדעת על האפשרות שככל שבניית הגדר תתקדם יגבר קצב ההסתננות לישראל, כפי שהיה עד כה.

2. תיקון החוק למניעת הסתננות, התשי"ד-1954:

להטיל על שר המשפטים, שר הביטחון ושר הפנים לפעול לקידום השלמת החקיקה בתוך 14 יום.

מהות ההחלטה: קביעת כמה שינויים ותיקונים בחוק, ובהם הארכת ההחזקה לפי חוק ההסתננות עד שלוש שנים; עדכון מנגנוני הביקורת השיפוטית (בתי-דין לביקורת משמורת ובית-הדין לעניינים מינהליים); הגדרת פרק הזמן שבו יש להתחיל ולסיים את הטיפול בבקשת מקלט של מסתנן (תחילת הטיפול בתוך שלושה חודשים, סיום הטיפול בתוך תשעה חודשים); קביעת סנקציות על סיוע למסתננים.

מטרת ההחלטה: לתקן את החוק למניעת הסתננות ולהתאימו להתמודדות עם התופעה כיום.

הערות:

- עד 19 בדצמבר 2011 הוכנה הצעת החוק לקריאה שנייה ושלישית בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, והיא אמורה לעלות להצבעה במליאת הכנסת. לפי החלטת הממשלה יש להשלים את החקיקה עד 25 בדצמבר 2011.
- יישום החוק מותנה בהקמה ובהפעלה של מסגרות משמורת מתאימות והגדרת המשמורת של המסתננים.

3. מתקן "סהרונים":

- לרשום את הודעת משרד האוצר והמשרד לביטחון הפנים בעניין הסיכום התקציבי ביניהם המאפשר הרחבה מיידית של מתקן "סהרונים" מ-2,000 ל-5,400 מקומות.
- לקבוע כי מתקן "סהרונים" יופעל על-ידי שירות בתי-הסוהר כמתקן משמורת סגור.
- לקבוע כי מסתננים יוחזקו במשמורת בהתאם לתיקון חוק למניעת הסתננות.

המצב כיום: במתקן "סהרונים" יש 2,000 מקומות.

מהות השינוי: עד קבלת ההחלטה מתקן "סהרונים" היה אמור להיות מורחב ב-1,000 מקומות בלבד. הרחבת המתקן ב-1,000 מקומות נוספים מתקדמת לפי התכנון. לדברי גנ"מ שמעון ביבס, מפקד מתקן "סהרונים", הבנייה אמורה להסתיים כמתוכנן במאי 2012.¹¹ החלטת הממשלה מגדילה את המתקן מ-3,000 מקומות ל-5,400 מקומות.

לדברי גנ"מ ביבס יש ב"קציעות" תאי שטח לצורך הרחבת המתקן, ויש צורך בשיפוץ ובהתאמה בלבד, ולא בבנייה. להערכתו, ההגדלה כולה תסתיים בתוך חודשים אחדים, כנראה לא יאוחר מתאריך היעד המקורי (מאי 2012).¹²

בהחלטה גם הוגדרו מקורות המימון להרחבת המתקן.

¹¹ גנ"מ שמעון ביבס, מפקד מתקן "סהרונים", שיחת טלפון, 8 בנובמבר 2011.

¹² הנ"ל, שיחת טלפון, 19 בדצמבר 2011.

מטרת השינוי: הרחבת מתקן המשמורת הסגור לקליטת מסתננים והכנתו להפעלה לפי חוק ההסתננות החדש, המאפשר משמורת עד שלוש שנים (כיום רוב הנקלטים שוהים ב"סהרונים" כמה ימים בלבד).
הערות: נטען שיש מחסור בשירותים לשוהים במתקן, כגון טיפול רפואי ופסיכו-סוציאלי המתאים לקורבנות של עבירות מין ואלימות, בעיקר נשים וקטינים.

4. מרכז שהייה:

- א. להטיל על משרד הביטחון להקים את מתקן המשמורת – מרכז שהייה בהתאם לתוכנית מתאר ארצית (תמ"א) 46 המקודמת בימים אלה במוסדות התכנון, אם וככל שתאושר על-ידי הממשלה.
- ב. בהתאם לסעיף 260 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, להורות ליו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבנייה ולמנהלת מינהל התכנון במשרד הפנים ליתן קדימות מרבית לדיונים בתמ"א 46 מתוך מטרה להשלים מהר ככל הניתן.
- ג. להנחות את שר הפנים להציג את תמ"א 46, אם וכאשר תאושר במועצה הארצית, לדיון ולאישור הממשלה, מייד לאחר אישור המועצה הארצית כאמור.
- ד. להורות לשר הפנים, בהתייעצות עם משרד המשפטים, לפעול במסגרת סמכותו להתקנת תקנות לפטור מהיתר בנייה לצורך הקמת המתקן, וזאת עוד טרם אישור תמ"א 46 ועד למועד שיקבע. התקנות יותקנו כך שיאפשרו תחילת ביצוע עבודות ההקמה בתוך 21 ימים.
- ה. המתקן ייבנה תוך מתן מענה להפעלתו בין כמרכז פתוח ובין כמתקן משמורת (סגור), ויכול שישימש כולו או חלקו כמתקן משמורת.
- ו. לצורך ביצוע תשתיות ראש שטח למרכז כולו ותשתיות ובינוי ל-3,000 המקומות הראשונים במרכז, להקצות למשרד הביטחון סכום של 250 מיליוני ש"ח מן המקורות המפורטים בסעיף 7 להלן.
- ז. לצורך תפעול המרכז ותחזוקתו, להקצות למשרד לביטחון הפנים סכום של 50 מיליון ש"ח בשנה לכל 1,000 מקומות במרכז. על אף האמור, ההקצאה לתפעול השוטף בשנת 2012 תהיה בגובה של עד 100 מלש"ח, וזאת מן המקורות המפורטים בסעיף 7 להלן.
- ח. המתקן כמפורט לעיל, יאפשר שהייה של מסתננים, אשר לעת הזאת לא ניתן להרחיקם למדינת מוצאם או למדינה שלישית, ויספקו בו צורכיהם הבסיסיים – מקומות לינה, מזון, שתייה וצורכי בריאות בסיסיים, ואם יוחזקו בו קטינים – שירותי חינוך.
- ט. צוות בין-משרדי בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהשתתפות מנכ"ל משרד הביטחון, מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים, מנהל רשות האוכלוסין וההגירה, נציב בתי-הסוהר, הממונה על התקציבים, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה ונציגים נוספים כפי שיימצא לנכון, ימליצו לראש הממשלה בדבר הצורך שבהכרזה על המרכז, כולו או חלקו, כ"מתקן משמורת" סגור, ככל שיידרש, והעיתוי לכך.
- י. הפעלת המתקן על-ידי שירות בתי-הסוהר תחל לא יאוחר מ-6 חודשים מיום קבלת החלטה זו.

המצב כיום: הקמת המתקן ל-8,000 מסתננים אינה מתקדמת מאז פברואר השנה. לפי החלטת הממשלה מס' 2504 המתקן היה אמור להיות מוכן במאי 2011.¹³

מהות השינוי: האצת ההליך התכנוני והתחלת העבודה בתוך 21 יום ממועד קבלת ההחלטה (תחילת ינואר 2012); הגדרה והקצאה של התקציבים לצורך בניית 3,000 המקומות הראשוניים במתקן; קביעת המשרד האחראי להפעלת המתקן; קביעת הגורם המפעיל ותקציב ההפעלה של המתקן.

מטרת השינוי: הקצאת המשאבים והאצת תהליך בניית מתקן השהייה במטרה לסיים את בנייתו ולהתחיל את הפעלתו עד אמצע מאי 2012; מתן מענה בהחלטת הממשלה על שאלות בנוגע למתקן שבשל אי-מתן תשובה עליהן לוועדה המשותפת לתקציב הביטחון של הכנסת ממשרד האוצר התעכב הליך הקמת המתקן שמונה חודשים.

הערות:

- לפי תמ"א 46 שטח המגורים לשהיה לא יפחת מ-3 מ"ר,¹⁴ ואילו שטח המגורים לאסיר שנקבע בתמ"א 24 (בתי-כלא) הוא כ-6.5 מ"ר. היות שמדובר במתקן שעשוי לשמש למשמורת ארוכת טווח – עד שלוש שנים – לא ברור מדוע יש הבדל בתקינת השטח לשהיה.
- הממשלה אינה מביאה בחשבון בהחלטתה את ההמלצות בדבר תוכניות למתן שירותי רווחה או בריאות במתחם ואת עלות הטיפולים הנדרשים בתחום זה.
- יש לתת את הדעת על הצורך בשירותים נוספים הנדרשים לטיפול באוכלוסיית המסתננים, ובעיקר טיפול בקורבנות אלימות, תקיפה מינית ועינויים.
- כבר כיום שוהים בישראל יותר מ-45,000 מסתננים, רובם בעלי אשרת שהייה 2(א)¹⁵. סביר להניח שעד הקמת מתקן השהייה והפעלתו תגדל אוכלוסיית המסתננים השוהים במדינת ישראל ותגיע ליותר מ-50,000 איש. במתקן "סהרונים" ובמתקן השהייה גם יחד יהיו כ-13,400 מקומות בלבד. לפיכך, סביר להניח שהמתקנים האמורים לא יוכלו לסייע בהתמודדות עם אוכלוסיית המסתננים ומבקשי המקלט שכבר שוהים בישראל אלא רק למסתננים עתידיים. בשל כך יש לתת את הדעת על ההתמודדות עם הצרכים והבעיות של אוכלוסייה של כ-50,000 בעלי אשרת שהייה בישראל.

¹³ להרחבה ראה: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [הקמת מתקן למסתננים](#), כתיבה: גלעד נתן, 8 בנובמבר 2011, תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

¹⁴ אתר משרד הפנים, [תמ"א 46](#), תאריך כניסה: 19 בדצמבר 2011.

¹⁵ אשרה לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

5. אכיפה נגד מעסיקים:

א. להטיל על מנהל רשות האוכלוסין וההגירה להיערך לפעול לתחילת אכיפה נגד מעסיקי מסתננים.
ב. מועד תחילת האכיפה ייקבע על-ידי ראש הממשלה, בהתייעצות עם שר הפנים, השר לביטחון הפנים, שר האוצר, שר המשפטים ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה, על דעת היועץ המשפטי לממשלה, בשים לב לכלל נסיבות העניין, לרבות התחייבות המדינה בבג"ץ 6312/10 להודיע 30 ימים קודם לתחילת פעולות האכיפה, ובהתאם לסדרי עדיפויות כפי שייקבעו.
ג. להנחות את שר המשפטים, שר האוצר, ושר הפנים לפעול לקידום השלמת הליך החקיקה הנוגע לתיקון חוק עובדים זרים לגבי החמרת הענישה של מעסיקי עובדים זרים שלא כדון, בוועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, בהקדם האפשרי.

המצב כיום: אין אכיפה של האיסור להעסיק מסתננים או להעסיק בעלי אשרת שהייה שהסתננו לישראל וזכאים להגנה קבוצתית.

מהות השינוי: התארגנות למועד תחילת האכיפה כשייקבע ולהחמרת הענישה של מעסיקי עובדים זרים שלא כדון.

מטרת השינוי: הגברת ההרתעה מפני העסקת עובדים זרים שלא כדון.

הערות:

- בהתחשב בכך שבעת השלמת מתקני השהייה והמשמורת המתוכננים יהיו במדינת ישראל מתקנים ל-13,400 איש לכל היותר, ולנוכח הגידול המתמיד באוכלוסיית המסתננים ומבקשי המקלט, סביר להניח שהפעלת מתקני המשמורת אינה המועד להפעלת האכיפה כנגד מעסיקי מסתננים.
- בהצעת הממשלה הנוכחית, כמו בהצעות הקודמות, לא הוצע פתרון לבעיית אוכלוסיית המסתננים ומבקשי המקלט השוהים בישראל ועובדים בה. גם לאחר עצירת כניסתם של מסתננים והשמת מסתננים במתקני השהייה והמשמורת יש לתת את הדעת על הצורך לתת מענה למי שהסתננו לישראל ושוהים בה באשרת שהייה 2(א)5.¹⁶
- בהתחשב בכך שלרוב המסתננים לישראל יש כבר אשרת שהייה, לא ברור על מי מאוכלוסיית המסתננים ומבקשי המקלט החלטה זו חלה.

¹⁶ להרחבה ראה: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [פשיעה של מסתננים ומבקשי מקלט וכנגד מסתננים ומבקשי מקלט](#), כתיבה: גלעד נתן, 25 במאי 2011; [התמודדות המדינה עם המסתננים ומבקשי המקלט מגבול מצרים והטיפול בהם](#), כתיבה: גלעד נתן, 25 בינואר 2011; [אכיפת איסור העסקתם של מסתננים ומבקשי מקלט](#), כתיבה: גלעד נתן, 17 בפברואר 2011.

6. החזרת מסתננים למדינות המוצא או הרחקתם למדינות אחרות:

להטיל על המנהל הכללי של משרד ראש הממשלה לרכז את עבודת משרדי הממשלה לקידום מגעים מול מדינות מוצא שונות לשם החזרתם הבטוחה של מסתננים השוהים בישראל או להרחקתם למדינות אחרות, לרבות עידוד יציאה מרצון, ולדווח לקבינט הביטחוני מדי 90 יום מיום קבלת החלטה זו על ההתקדמות בנושא.

המצב כיום: משרד הפנים אחראי לקידום עזיבה מרצון של מי שהסתננו לישראל ואי-אפשר לגרשם.

מהות השינוי: הטלת האחריות על מנכ"ל משרד ראש הממשלה והגברת ההתמקדות בהרחקה בטוחה ובהרחקה מרצון של מסתננים.

מטרת השינוי: הרחבת היקף ההרחקה מרצון ובחינת הסדרים נוספים להרחקה מרצון ולהרחקה בטוחה.

הערות:

- רוב המסתננים מוגדרים כזכאים להגנה קבוצתית ואינם בני-הרחקה.
- תופעת ההגירה לצורך עבודה או מקלט נפוצה מאוד בעולם בשנים האחרונות, וקשה יותר ויותר למצוא מדינות שיסכימו לקלוט מבקשי מקלט, בעיקר משום שמדינות רבות דורשות הוכחה שמדינה המבקשת ממדינות אחרות לחלוק אמה את נטל הטיפול באוכלוסייה זו קולטת בעצמה מספר מסוים של מסתננים.

7. מקורות מימון:

א. לבצע שינויים בסדרי העדיפויות שבתקציב המדינה לשנת הכספים 2012 ולהפחית את בסיס תקציבי משרדי הממשלה בשנת הכספים 2012, בשיעור של 2.0% (כמפורט בטבלה שלהלן), ולהפחית את בסיס ההרשאה להתחייב בהתאם.

ב. ההפחתה האמורה בסעיף קטן א' תבוצע על אף האמור בהחלטות ממשלה קודמות, ולפיכך תחול גם על תקציבים שהוקצו ליישום החלטות כאמור.

ג. על אף האמור לעיל, לא יבוצעו הפחתות בסעיפי תקציב שעניינם ביצוע חקיקה, שבה מוגדרים סכומי התקציב או שיעורי התקציב שיש להקצות לשם יישומה, ובסעיפי תקציב שנועדו למילוי מחויבות חוזית של הממשלה לביצוע הוצאה (לרבות הסכמי שכר והסכמים אחרים ולמעט התחייבות להוציא הוצאה לפי תעריפים הקבועים בחוק).

ד. בהתאם לאמור בסעיף קטן א', להטיל על שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר האוצר להורות למוסד לביטוח לאומי, מתוקף סמכותם לפי סעיף 24(א) בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, להפחית 5.2 מיליון ש"ח מבסיס התקציב המינהלי של המוסד לביטוח לאומי בשנת הכספים 2012.

ה. להטיל על שר האוצר לפנות ליושב-ראש הכנסת ולמבקר המדינה בבקשה לפעול לצמצום הוצאות משרדיהם בבסיס התקציב של שנת הכספים 2012, וזאת בהתייחס לשיעור ההפחתות האמור בסעיף קטן א', ולהפחית את

תקציב הכנסת ואת תקציב משרד מבקר המדינה לשנת הכספים 2012 בהתאם להחלטות שיתקבלו על-ידם כאמור.

המצב כיום: מכיוון שבשנים האחרונות לא הוגדרו מקורות תקציביים, נמנע או התעכב יישום החלטות בנוגע להקמת המכשול בגבול מצרים, והתעכבו ההקמה וההרחבה של מתקני המשמורת והשהייה.

מהות ההחלטה: הגדרת המקורות התקציביים ליישום החלטות הממשלה.

מטרת ההחלטה: מניעת עיכובים עתידיים בקידום המדיניות בשל עיכובים תקציביים.

הערות: החלטת הממשלה התקבלה לקראת סוף שנת התקציב 2011. ניצול התקציב במשרדי הממשלה בשנת 2011 לא הגיע ל-100%, ועד סוף אוגוסט רוב המשרדים לא הגיעו לניצול של שני-שלישים מהתקציב.¹⁷ עולה השאלה מדוע במקום קיצוץ רוחבי בתקציבי המשרדים, שמחייב היערכות מחדש, לא מומנה התוכנית מהעודף התקציבי של משרדי הממשלה, שיוחזר בסוף שנת 2011 למשרד האוצר.

¹⁷ לדוגמה: משרד הבריאות – 49.24%; המשרד לביטחון פנים – 48.61%; משרד החוץ – 47.15%.

